Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
7 juni 2024

Onze referentie
IENW/BSK-2024/27257

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir. Maritieme Zaken
Afd. Binnenvaart en Vaarwegen

Beslistermijn
17-06-2024

Bijlage(n)
3

Aan Minister

nota

Beslisnota toekomstig onderhoud Boontjes vanaf 2024

Aanleiding
U had het voornemen een besluit te nemen over de toekomstige vaarwegdiepte van de Boontjes (Kornwerderzand – Harlingen) voor de resterende planperiode Nationaal Waterprogramma (NWP) t/m 2027, na het uitvoeren van aanvullend onderzoek en het consulteren van de Waddengovernance. Dit laatste is met positief resultaat gebeurd tijdens het Bestuurlijk Overleg Wadden (BOW) van 17 januari jl. In deze nota wordt u gevraagd een besluit te nemen over het voorzetten van de onderhoudspilot.

Geadviseerd besluit
U wordt geadviseerd de volgende besluiten te nemen:
- Het voortzetten van de onderhoudspilot voor de vaarweg Boontjes op de nieuwe voorgestelde afmetingen[1] voor de periode tot en met 2027, mits veilig uitvoerbaar.
- Dat RWS/NN afspraken gaat maken met de provincie Friesland en de regionale stakeholders - zoals de haven van Harlingen - over hun rol en bijdrage aan de pilot en de uit te voeren onderzoeken t.b.v. het toekomstig beheer (na 2027).

Kernpunten
- Met de nota 'Onderhoudsdiepte de Boontjes' (d.d. 28-11-2023; IENW/BSK-2023/355425) bent u geïnformeerd over de uitkomsten van de aanvullende onderzoeken die in 2023 zijn uitgevoerd.
- In lijn met deze onderzoeken is er door de Harlinger havenbedrijven samen met de Waddenvereniging een voorstel gedaan voor het toekomstige onderhoudsprofiel van de vaarweg en voor de stappen die gezet moeten worden om de impact op natuurwaarden in de toekomst verder te verlagen.
- Het BOW heeft 17 januari 2024 ingestemd met het advies en voorstel van de onderzoekscommissie en het voorstel van de Harlinger havenbedrijven en de Waddenverening.

[1] 'versmallen' naar 80m breed, streefdiepte van NAP-3,8m met interventiediepte NAP-3,3m.

Strategie - Advies

- Gebruik de resterende planperiode NWP t/m 2027 om de oplossingen en de effecten daarvan te beoordelen (monitoring) om tot besluitvorming over het onderhoud van de Boontjes te komen bij de opstelling van het volgend NWP.
- RWS zet met het gebruik van de kaders en routekaart van SEB/KCI[2] in op het beperken van de emissies bij het baggeren van de vaarweg. Hiermee wordt invulling gegeven aan het beperken van de impact op de natuur.
- RWS gaat in overleg met de regionale partners om afspraken te maken over hun rol en bijdrage aan de pilot en de vervolgonderzoeken, waarbij nadrukkelijk verantwoordelijkheid bij de regio wordt belegd en de rijksbijdrage tot een minimum wordt beperkt. Met name de onderzoeken naar de verspreidingslocaties en andere gebruiksmogelijkheden van bagger uit de haven, kennen een groot regionaal belang. Ook is het de bedoeling dat de onderzoeken voor het aflopen van het NWP, eind 2027, gereed zijn. Dan kunnen deze worden meegenomen bij het maken van afspraken over het onderhoud van na 2027.
- Met het nemen van dit besluit, herziet IenW haar standpunt m.b.t. de toekomstige onderhoudsdiepte (terug naar NAP-2,8m). De uitkomsten van de onderzoeken, het brede draagvlak voor een versmalt profiel en het uitwerken van aanvullende maatregelen, geven voldoende aanleiding om mee te gaan in het advies.

Krachtenveld

De verschillende stakeholders zijn verenigd in het Omgevingsberaad Waddengebied. De Coalitie Wadden Natuurlijk -met name de Waddenvereniging - staat voor 'natuur' (lagere streefdiepte, minder/stoppen met baggeren). De waddenzeehavens - haven en gemeente Harlingen - en het maritieme cluster in brede zin – onder andere Port of Zwolle - zetten in op 'bereikbaarheid' (handhaven huidige streefdiepte). Het huidige gezamenlijk geformuleerde voorstel van het BOW overbrugt deze verschillen en kan rekenen op een breed draagvlak vanuit zowel de natuur- als de economiekant.

Toelichting

Waddengovernance

Voor een toelichting op het advies van de onderzoekscommissie wordt verwezen naar de bijlagen.

Financiële overwegingen

Bij de begroting in 2021 is €2,5 mln. vrijgemaakt uit het Mobiliteitsfonds voor het onderhoud aan de Boontjes t/m 2027 op NAP-3,8m. Op basis van de huidige inzichten en gebruik van prijspeil 2023, verwacht Rijkswaterstaat voor de periode 2024 t/m 2027 ca. €1,4 mln. meer nodig te hebben om de Boontjes op het *beoogde* profiel te kunnen laten onderhouden:

- Onderhoud: €0,6 mln.
- Monitoring en onderzoek: €0,5 mln.
- Flankerende maatregelen verkeersmanagement: €0,3 mln.

Deze post heeft meegelopen in de dekkingsopgave Mobiliteitsfonds onder categorie II 'Te verwerken tegenvallers' en is hiermee gedekt.

[2] Schoon en Emissieloos Bouwen - Klimaatneutrale en Circulaire Infraprojecten

Bij de gesprekken en onderhandelingen met de regio door RWS zal ook ingegaan worden op medefinanciering.

Juridische overwegingen
Het N2000 beheerplan biedt ruimte om beperkt onderhoudsbaggerwerk op de Boontjes uit te voeren. De huidige baggerinspanning (baggeren tot NAP-3,8m) overschrijdt de vrijstellingsvoorwaarde binnen dit plan, echter leidt dit nog niet tot overschrijding van het totaal toegestane volume op het Waddenzeeniveau. Een effectstudie - die de effecten van baggeren op habitat en soortniveau in beeld brengt - wordt uitgevoerd t.b.v. de opvolger van het huidige N2000 Beheerplan. Dit was voor de Waddenvereniging een voorwaarde voor het intrekken van de bezwaarprocedure tegen verlenging van het N2000 beheerplan. U bent geïnformeerd over het evaluatierapport Beheerplan Natura2000 Waddenzee en Noordzeekustzone. Het is de vraag of de Boontjes onder een toekomstig N2000 beheerplan nog vergunningvrij op NAP-3,8m mag worden onderhouden. Dit zijn zaken die door de natuurorganisaties nauw worden gevolgd.

Communicatie
Het besluit kan kenbaar gemaakt worden middels de MIRT-brief.

Afstemming
De inhoud van deze brief is afgestemd met en akkoord voor RWS NN, RWS BS en DGWB.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
01	Brief WV en havenbedrijfsleven Harlingen	Gezamenlijk voorstel Waddenvereniging en havenbedrijfsleven met breed draagvlak natuur en economie
02	Besluit BOW	"Verslag BOW 17 jan. '24"
03	Toelichting advies onderzoekscommissie	Hieronder ingevoegd

Bijlage 3

Datum
7 juni 2024

Onze referentie
IENW/BSK-2024/27257

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir. Maritieme Zaken
Afd. Binnenvaart en Vaarwegen

Aan
Minister

Bijlage(n)
3

Toelichting advies onderzoekscommissie

De uitkomsten van de onderzoeken zijn aangeboden aan de Waddengovernance ter advisering. Het bestuurlijk overleg Waddengebied (BOW) van 17 januari 2024 heeft u het voorstel gedaan om de vaargeul Boontjes gedurende de resterende planperiode t/m 2027 op een diepte van NAP-3,8m te onderhouden en om de volgende oplossingsrichtingen/maatregelen te verkennen:

- Ga met fossielvrij varende elektrisch aangedreven schepen baggeren (voorkeur) of beperk de uitstoot van stikstof met een katalysator.
- Neem het voorstel van de Waddenvereniging en het Harlinger havenbedrijfsleven als uitgangspunt om het baggerbezwaar te verminderen en onderzoek of deze nautisch veilig kunnen worden uitgevoerd.
- Zet een monitoringprogramma op om de effecten van de mogelijke maatregelen in beeld te brengen. Daarmee wordt ook het verschil van inzicht met betrekking tot de baggergegevens zichtbaar.
- Verken de mogelijkheden om de ecologische effecten van het verspreiden van slib in het Kimstergat te verminderen, door onderzoek te doen naar de voor- en nadelen van:
    - gebruik van andere of nieuwe verspreidingslocaties
    - slib uit de haven te gebruiken voor andere nuttige toepassingen
    - spui uit de haven te halen

Waardering oplossingsrichtingen
In het Nationaal Waterprogramma is voor de Boontjes een streefdiepte van NAP-3,8m opgenomen. Dat betekent dat de huidige dimensies van de Boontjes in principe worden gegarandeerd t/m 2027. Alleen de eerder met de regio afgesproken evaluatie van de onderhoudspilot kon hierin verandering brengen. Uit de evaluatie blijkt dat de pilot niet voldoet aan de uitgangspunten en voorwaarden (tml. PKB Waddenzee, Waterwet) waaronder de minister destijds akkoord is gegaan. In plaats van incidenteel kleine hoeveelheden wordt er structureel te veel gebaggerd.

De Boontjes met versmalt profiel kan alleen in beheer worden genomen als de nautische veiligheid gegarandeerd is en eventueel daarvoor benodigde flankerende maatregelen van verkeersmanagement getroffen zijn.

Duurzaam baggeren past naadloos in de ambitie van IenW om uiterlijk in 2030 volledig klimaatneutraal te zijn en circulair te werken (routekaart SEB en KCI-strategie). De voorgestelde maatregelen om het baggerbezwaar te verminderen – versmallen delen vaarweg en aanpassen interventiediepte – en optimalisaties van baggertechnieken leiden mogelijk tot een reductie van het baggervolume van meer dan 20%. Onderzoek moet aantonen of dat nautisch veilig kan. Monitoring is noodzakelijk om de (ecologische) effecten van de voorgestelde maatregelen goed in beeld te brengen.

De effecten van de mitigerende maatregelen op morfologie en ecologie en uiteraard het baggervolume zelf moeten goed gemonitord worden. Waar mogelijk aansluiten bij langjarig lopende kennistrajecten (KPP Waddenzee kennisontwikkeling morfologie en Baggerhoeveelheden), onderzoek op

systeemniveau Waddenzee (bv Effectstudie N2000 beheerplan, het Uitvoeringsprogramma Agenda 2050 UP23) of SLA programmering (CIV).

De verspreidingslocatie Kimstergat loopt vol, onderzoek naar alternatieve verspreidingslocaties is onontkoombaar. Deze verspreidingslocatie wordt ook gebruikt door Harlingen, daarom ligt er voor hen hier ook een verantwoordelijkheid.

Dit zijn onderzoeken/maatregelen die op redelijk korte termijn binnen de resterende planperiode t/m 2027 uitgevoerd kunnen worden. De resultaten worden meegenomen bij de toekomstige besluitvorming over het onderhoud van vaargeul Boontjes bij de opstelling van het volgend NWP.

Betrek de effectstudie die t.b.v. het herzien N2000 beheerplan (verwacht 2025) naar de gevolgen van baggeren op habitats en soorten op systeemniveau zal worden opgesteld en de resultaten van het UP23 "ecosysteemgericht baggeren". Besluiten over de toekomst van de Boontjes kunnen dan in de grotere context van de Waddenzee worden bezien. Bij elke volgende planperiode van het NWP (dat wil zeggen na 2027) kan het beleid over het onderhoud van vaarwegen worden heroverwogen volgens de wijze zoals in de Agenda Waddengebied 2050 (Agenda) is aangegeven.

Onderzoek naar de voor- en nadelen van gebruiken van slib voor andere toepassingen en het spui uit de haven halen zijn langetermijnmaatregelen die niet direct binnen de planperiode van het huidige NWP zullen leiden tot een vermindering van impact op natuurwaarden. Deze maatregelen zijn ondergebracht in andere programma's waaronder het Uitvoeringsprogramma Agenda Waddengebied 2050.

De Agenda Waddengebied 2050 zet in op het verduurzamen van de mobiliteit en het op de lange termijn blijven garanderen van de bereikbaarheid én daarbij tegelijkertijd de baggerinspanningen te verminderen en de impact op natuur en milieu zo gering mogelijk te laten zijn. Men wil daarbij ook onderzoek doen naar impactarm baggeren.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Datum
5 juni 2024

Onze referentie
IenW/BSK-2024/172931

Opgesteld door
Bestuurskern
Directie Mobiliteit en Gebieden
Afdeling MIRT & Ruimte

Beslistermijn
17-06-2024

Bijlage(n)
5

Aan Minister

nota

Verzamelbrief i.r.t. MIRT

Aanleiding

Vanwege de demissionaire status van het kabinet en de aanstaande kabinetswissel heeft de minister van BZK besloten om de BO's Leefomgeving (BOL) te verplaatsen naar september 2024. Daarnaast heeft de vaste Kamercommissie voor Infrastructuur en Waterstaat het CD MIRT van 27 juni 2024 afgelast. Gezien deze ontwikkelingen is het voorstel om een korte verzamelbrief met enkele onderwerpen te versturen waarover is toegezegd de Kamer hier voor het zomerreces nog over te informeren. Vóór het eerstvolgende MIRT-debat wordt weer een reguliere MIRT-brief verzonden.

Geadviseerd besluit

1. In te stemmen met het verzenden van een korte verzamelbrief in plaats van de reguliere MIRT-voorjaarsbrief.
2. In te stemmen met verzending van een tweetal stukken over de Herprioritering MF bij deze verzamelbrief; te weten de eerste aanzet Plan van Aanpak herstart gepauzeerde projecten en het Beoordelingskader toedeling resterende projectbudgetten.

Kernpunten

Ad. 1

Vanwege het aflasten van het CD MIRT en het verplaatsen van de BOL's is het voorstel nu geen reguliere MIRT-brief te verzenden maar een verzamelbrief. Indien u akkoord bent met het sturen van een korte verzamelbrief zal de brief zo spoedig mogelijk worden verzonden. Vóór het eerstvolgende MIRT-debat (het NO MIRT in het najaar van 2024) zal weer een reguliere MIRT-brief worden verzonden.

De belangrijkste punten in de brief zijn moties en toezeggingen i.r.t. het MIRT waarover de Kamer vóór het zomerreces geïnformeerd moet worden. Gezien de demissionaire status van het kabinet is de brief feitelijk van toon en bevat deze geen nieuw beleid, waardoor afstemming van de integrale brieftekst met de MR volgens ambtelijke inschatting niet nodig is. Dit geldt ook voor de tekst en bijlagen over de herprioritering MF (paragraaf 1.1), omdat het beoordelingskader en de eerste aanzet voor een Plan van Aanpak slechts voortzetting van staand beleid zijn, en verdere uitwerking aan het nieuwe kabinet gelaten wordt.

De tekst over Zuidasdok (paragraaf 1.3) is al separaat afgestemd via de MR van 7 juni 2024. De tekst over AROV (tram Hasselt Maastricht, paragraaf 1.7) is procedureel van aard. Er is meer tijd nodig voor de afstemming met Limburg en ordentelijke besluitvorming (via MR). Van de tekst over vaargeul Boontjes (paragraaf 1.10) ligt nog een nota bij u voor.

Ad. 2
De motie van het lid Heutink verzoekt de regering om met een plan van aanpak te komen, nog voor het zomerreces, over hoe zij denkt de zeventien gepauzeerde MIRT-projecten te herfinancieren en te hervatten. Het Plan van Aanpak Herstart is gereed. Dit geldt ook voor het beoordelingskader voor de mogelijke toedeling van resterende Rijksprojectbudgetten aan mitigerende maatregelen. Beide producten zijn besproken tijdens de BO's Herprioritering van respectievelijk 27 maart 2024 en 3 juni 2024 en voor kennisgeving door de regio aangenomen. N.a.v. het BO Herprioritering MF is de inleiding aangepast om meer urgentie uit te stralen in relatie tot de 17 projecten en is er bij de tekst over stikstof een verwijzing naar LNV opgenomen die de stikstofaanpak coördineert. Beide producten waren als hamerstuk geagendeerd voor het BOL, maar mede gezien de motie van het lid Heutink over een Plan van Aanpak is het advies beide producten nu al naar de Kamer te verzenden.
Alternatief is om het Plan van Aanpak en het beoordelingskader vanwege de aanstaande kabinetswissel en uitstel van de BOL's nu niet te verzenden. Verzending zou dan plaatsvinden met de reguliere MIRT-brief in het najaar 2024.

Aan het lid Van Dijk is toegezegd de Kamer voor het CD MIRT te informeren over welke overleggen er per gepauzeerd project plaatsvinden. Vanwege de regionale verdieping die er op dit moment per project plaatsvindt wordt geadviseerd om deze toezegging in ieder geval nu af te doen.

Krachtenveld
De brief is afgestemd met de directies WV, OVS, MenG, MZ, ISM, DuMo, FEZ en RWS. De brief wordt ook afgestemd met de IRF.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Verzamelbrief i.r.t. MIRT	Verzamelbrief moties en toezeggingen
03	Beoordelingskader toedeling resterende projectbudgetten	Herprioritering MF: Beoordelingskader toedeling resterende projectbudgetten
04	Plan van Aanpak herstart gepauzeerde MIRT-projecten	Herprioritering MF: Plan van Aanpak herstart gepauzeerde MIRT-projecten

05	Overzicht overleggen gepauzeerde projecten	Herprioritering MF: Overzicht overleggen gepauzeerde projecten
06	Beslisnota's	Onderliggende beslisnota's onderwerpen

Leeswijzer bij openbaar te maken beslisnota's

Datum	**Naam beslisnota**	**Toelichting**
7 juni 2024	Beslisnota toekomstig onderhoud Boontjes vanaf 2024	Beslisnota bij tekst over vaargeul Boontjes
5 juni 2024	Beslisnota verzamelbrief i.r.t. MIRT	Deze nota.
19 april 2024	Verzamelnota Maasprojecten Groene rivier Well, Ruimte voor de Maas bij Oeffelt en Meanderende Maas	Beslisnota bij tekst over Oeffelt. Vanuit DGWB is geen bezwaar tegen openbaarmaking van informatie over de andere Maasprojecten in de verzamelnota.

Datum
5 juni 2024

Onze referentie
IenW/BSK-2024/172931

Opgesteld door
Bestuurskern
Directie Mobiliteit en Gebieden
Afdeling MIRT & Ruimte

Aan
Minister

Bijlage(n)
5

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK

TER BESLISSING

Datum
19 april 2024

Onze referentie
IENW/BSK-2023/343947

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir.Waterveiligheid, Rivieren en Zee
Rivieren en Deltafonds

Beslistermijn
20 mei 2024

Bijlage(n)
3

Aan de Minister

nota

Verzamelnota Maasprojecten: Meanderende Maas, Groene rivier Well en Ruimte voor de Maas bij Oeffelt

Aanleiding

Drie verschillende projecten langs de Maas gaan richting de uitvoering. Hiervoor zijn financiële beslissingen nodig die op het kritieke pad liggen. Het zijn zowel tegenvallers die we kunnen oplossen, tegenvallers die beperkt extra dekking nodig hebben uit de beleidsruimte en mogelijk duurder uitvallende realisaties die eerst verder versoberd moeten worden. Via deze nota leggen we u beslispunten voor die we vervolgens via verschillende bestuurlijke overleggen zullen terugkoppelen richting de regio.

Geadviseerd besluit

1. Voor het project Groene rivier Well wordt u gevraagd:
    a. Mandaat te verlenen om de stijging van de planuitwerkingskosten van €2,3 mln. te dekken vanuit die indexatie van het project binnen rivierverruiming Maas.
2. Voor het project Oeffelt wordt u gevraagd:
    a. Mandaat te verlenen voor de extra rijksbijdrage van € 8,75 mln. voor de afronding van de planuitwerkingsfase en realisatie. Dekking wordt voor €1,7 miljoen gevonden binnen de begrotingsplaats Rivierverruiming Maas vanuit een meevaller van het project Thorn Wessem. Het voorstel is om de overige €7,05 miljoen te bekostigen uit de Beleidsreservering Integraal Riviermanagement op artikel 5 van het Deltafonds en hiervoor bij de MJN 2025 een onttrekking en kasschuif te doen uit de beleidsreservering.
    b. Vastellen dat het totale taakstellende budget voor dit project vanuit IenW €32,95 miljoen bedraagt.
3. Voor het project Meanderende Maas wordt u gevraagd kennis te nemen van de gestegen planuitwerkingskosten en voorziene stijging in de realisatiekosten. U wordt hier t.z.t. via een separate nota over geadviseerd.

Opmerkingen FEZ

Er wordt door DGWB voorgesteld om dekking uit de Beleidsruimte Riviermanagement te halen. Dit is een besluit dat via de begrotingsvoorbereiding aan u voor had moeten worden gelegd, maar toen niet in beeld was. Dit besluit kan echter nog wel meelopen en verwerkt worden in de OB-25.
Verder stipt FEZ aan dat op inhoudelijke grond deze dekkingsoptie prima uitlegbaar is. Dat het goed is hierbij in gedachten te houden dat er op

riviermanagement op de lange termijn wel een forse opgave ligt, die ook naar voren is gebracht in het overzicht tegenvallers aan de formerende partijen.

Kernpunten

1. *Gebiedsontwikkeling Groene rivier Well*

Bij het project Groene rivier Well werken we samen met de gemeente Bergen, Provincie Limburg en Waterschap Limburg aan een dijkversterking en rivierverruiming dat ca 17 cm waterstandsdaling oplevert en ruim 88 ha extra rivierbed. Momenteel doorloopt het project de planuitwerking.
Bij de ondertekening van de BOK voor de planuitwerkingsfase in maart 2023[1] was al duidelijk dat er meerkosten waren voor de planuitwerking omdat de originele raming van het project van januari 2022 was. Ook is toen de conclusie getrokken dat dit waarschijnlijk zou passen binnen de indexatie.
Recent is duidelijk geworden dat de kosten voor de planuitwerking voor IenW gestegen zijn van €7,8 miljoen naar €10,1 miljoen (bijlage 02). Hierdoor is er €2,3 miljoen extra noodzakelijk. Dit kan zoals verwacht worden opgevangen met de beschikbare indexatie.
Tegelijkertijd heeft het project een winstwaarschuwing gegeven voor de realisatiefase. Momenteel is €45,8 miljoen gereserveerd (dit is inclusief de huidige indexering) Financiële en economische belangen van de Staat . Op basis van kostenstijgingen, verwacht het project met de huidige scope een rijksbijdrage van €59,2 miljoen nodig te hebben.

In de komende maanden zal conform de afspraken in de BOK gekeken worden hoeveel er mogelijk is met versobering en bij de ontwerp-projectbeslissing zal de versoberde raming aan u worden voorgelegd. Het is momenteel nog niet met zekerheid te stellen wat kan worden opgevangen met de indexering. Indien de kostenstijging niet volledig opgevangen kan worden binnen de indexering, dan zal de dekking hiervoor gevonden worden in de beleidsreservering van IRM. Op basis van de ontwerp-projectbeslissing wordt u een go/no-go beslissing voorgelegd. Conform huidige planning zal dit in Q2 2025 zijn.

2. *Ruimte voor de Maas bij Oeffelt*

Het project Ruimte voor de rivier bij Oeffelt betreft het verruimen van de Maas bij de brug in de N264 (flessenhals). Hierdoor wordt een waterstandsdaling van 20 cm gerealiseerd die tot 50 km stroomopwaarts (Roermond) doorwerkt. Daarnaast zorgt dit voor een impuls voor ruimtelijke kwaliteit aan het UNESCO Maasheggengebied. De provincie Noord-Brabant is de uitvoerder.
Met dit project wordt een flessenhals in de rivier opgelost, wat beleidsmatig in het kader van het programma IRM en de Nota Ruimte als no regret wordt gezien en op termijn ook noodzakelijk is.
Het project is nagenoeg gereed voor het nemen van de projectbeslissing, waarna de aanbesteding van de realisatie eind 2024 zou kunnen starten.

In de zomer van 2022 bleek dat de reeds toegezegde financiering onvoldoende was. Dit is ook aan u aangegeven[2] en op basis hiervan is €3,4 miljoen extra toegezegd, mits de regionale partijen ook een additionele bijdrage zouden doen. Daar heeft de regio gehoor aan gegeven. In 2023 is een versoberde variant vastgesteld die voldoet aan de gestelde doelen door rijk en regio. Verdere versobering is niet mogelijk zonder regionale partijen en hun reeds toegezegde

[1] IENW/BSK-2023/13365
[2] IENW/BSK-2022/85559

financiering te verliezen. Ook van de versoberde versie is de dekking nog ontoereikend vanwege de snel stijgende kosten. Vanuit IenW is aangedrongen op goede financiële beheersing en het in beeld brengen van alle risico's. Dit is opgepakt door het projectteam (bijlage 03). Het projectteam heeft vastgesteld dat met de prijsstijgingen en met beheer en onderhoud van uiterwaarden en brug meegenomen (€7,25 miljoen) het totaal komt op €50,75 miljoen. Deze raming is getoetst door RWS.

Aangezien de beheer en onderhoudskosten voortkomen uit de waterstandsdaling is het te onderbouwen dat het Rijk de dekking verzorgt voor het afkopen van het beheer en onderhoud. Van het resterende gat van ca 2 miljoen dekt de regio dan nog 30%. De regio komt daarmee tot een maximale inzet gezamenlijk van nogmaals €0,67 miljoen. Dit is vanuit de opgaven een logische verdeling.

U bent bij een bezoek aan Chemelot onlangs ook door Gedeputeerde Theuns van Limburg geïnformeerd over dit project en het nut en noodzaak van het doorgaan daarvan. U heeft toen aangegeven hiernaar te zullen kijken.
Daarmee ligt de vraag bij IenW om voor een dekking voor een taakstellend budget van € 32,95 miljoen te zorgen. Deze dekking is opgebouwd uit:

- Het beschikbare Rijksbudget aan het begin van het traject;
- De eerder toegezegde aanvullende €3,4 miljoen euro;
- De resterende €1,7 miljoen vanwege de minder kosten Thorn Wessem[3] die voor Oeffelt ingezet gaan worden.
- Deze drie posten tellen op tot €25,9 miljoen als dekking.
- In totaal is er nog een te overbruggen dekking nodig van €7,05 miljoen. Dit bedrag is beschikbaar binnen de IRM beleidsreservering.

Alternatief is dit niet toezeggen en het project stoppen. Daarmee zullen de gemaakte kosten tot nu toe sunk costs zijn van ca €5 miljoen euro en zal de flessenhals blijven bestaan. Tegelijkertijd zullen de kosten om deze maatregel in de toekomst uit te voeren sterk toenemen. Ook naar omwonenden kan dit de indruk geven dat het Rijk onvoldoende inzet toont voor hun waterveiligheid.

In de stuurgroep na het meireces moet IenW uitsluitsel geven of we wel of niet voor dekking zorgen. De provincie Noord Brabant heeft laten weten te stoppen met het project mocht er geen keuze volgen.
Gezien de bijdrage van dit project aan onze rijksopgave en de doelen van IRM wordt u geadviseerd in te stemmen met de aanvullende middelen en deze als taakstellend te oormerken.

3. Meanderende Maas (Ter kennisname)
In het project Meanderende Maas werkt waterschap Aa en Maas samen met gemeenten, provincie Noord-Brabant, Natuurmonumenten en IenW (DGWB en RWS) aan maatregelen op het gebied van hoogwaterveiligheid (dijkversterking en rivierverruiming), KRW, PAGW en regionale (gebieds)opgaven zoals natuur, recreatie en cultuurhistorie. Het is een groot project (ruim €500 mln.) dat de realisatiefase nadert. Momenteel wordt de realisatieovereenkomst uitgewerkt die naar verwachting in juli 2024 ondertekend kan worden.

De planuitwerking is gestart in 2020. Een eerste signaal van verwachte meerkosten voor de planuitwerkingsfase werd gegeven in het eerste kwartaal van

[3] IENW/BSK-2023/376626

2023. Dit project is daarom een van de casussen in het onderzoek naar projectbeheersing waar u om heeft gevraagd vanwege meerkosten bij het project Paddepol.
Verwachting van het projectteam is dat aan het einde van de planuitwerkingsfase een tekort bestaat van € 4,5 mln. Het projectteam stelt voor dit tekort te laten financieren door IenW, provincie Noord-Brabant en waterschap Aa en Maas (elk € 1,5 mln.).
De huidige rijksbijdrage aan de planuitwerking voor de rivierverruimings-maatregelen is €2,045 mln. en wordt door deze eventuele extra bijdrage €3,545 mln. De totale rijksbijdrage voor de rivierverruimingsmaatregelen binnen dit project is € 28,545 mln. (verkenning, planuitwerking en realisatie) en zal door deze eventuele verhoging toenemen tot €30,045 mln.
De verwachting is dat de extra bijdrage gefinancierd kan worden uit de indexering. Als dit niet volledig lukt dan kan dit mogelijk ook opgelost worden binnen de begrotingsplaats Rivierverruiming Maas, door een beroep te doen op de indexatiegelden voor projecten waarvoor geen indexatie is afgesproken.
Voor de realisatiefase is er momenteel sprake van een tekort. De verwachting van de projectorganisatie is dat dit binnen het projectbudget opgevangen kan worden. Momenteel wordt onderzocht of dit een voldoende oplossing is of dat er naar andere oplossingen gezocht moet worden.

De definitieve bedragen en onderbouwing voor zowel de planuitwerkingsfase als de realisatie worden via een beslisnota aan u voorgelegd zodra de ramingen voor de projectbeslissing en de Realisatieovereenkomst gereed zijn. De verwachting is dat dit eind Q2 2024 zal zijn.

Krachtenveld
Voor de projecten Well en Meanderende Maas is er nu terdege bewustzijn dat de projecten moeten versoberen. Het is nog niet duidelijk in welke mate dit effect gaat hebben op de bestuurlijke verhoudingen, aangezien dit nog onvoldoende in beeld is gebracht op het moment.
Het project Ruimte voor de Maas bij Oeffelt wacht op uw oordeel om de extra financiering toe te zeggen. De bedoeling is om dit op de Stuurgroep na het meireces mede te delen. Er is vooraf geen indicatie gegeven of we u dit met een positief of negatief advies voorleggen. De provincie wil dit graag zo snel mogelijk weten, want anders willen ze zo snel mogelijk stoppen met dit project.

Toelichting

Politieke context Well en Oeffelt
Zowel bij Well als Oeffelt speelt de nasleep van het hoge water van 2021. Beide projecten zijn onderdeel van de zogenaamde koploperprojecten die de regio al in 2016 heeft voorgesteld en waar destijds 100 miljoen voor beschikbaar was.
Groene rivier Well stond ook in het advies van de beleidstafel op basis waarvan is besloten tot uitbreiding van de scope en direct de groene rivier mee te nemen in het project.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Risicoreservering gelakt vanwege het financiële belang van de Staat.

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Plan van aanpak Planuitwerking Well	Het plan van aanpak
03	Bestuurlijke Nota Kostenstijging	Uitleg kostenstijging project
04	Nadere financiële toelichting Well en Oeffelt	Alle financiële tabellen

Datum
19 april 2024

Onze referentie
IENW/BSK-2023/343947

Opgesteld door
Bestuurskern
Dir.Waterveiligheid, Rivieren en Zee
Rivieren en Deltafonds

Aan
de Minister

Bijlage(n)
3